

[Indenrigsministeren]

blēmstillingerne nødvendigvis må forenkles meget, 3) at afstemningsresultatet vil kunne binde de videre overvejelser i amtsrådet og kommunalbestyrelserne unødigt meget, og 4) at folkeafstemninger vil være ret bekostelige. Planstyrelsens nævnte overvejelser vedrørende hensigtsmæssigheden af folkeafstemninger i planlægnings spørgsmål kan netop illustrere, at det må være inden for speciallovgivningen, at man vurderer behovet for en lovfæstelse af folkeafstemninger. Herved kan man få fastlagt folkeafstemningens genstand og tema, de relevante stemmeprocenter, en egnet afstemningsprocedure m. v. Desuden undgås det, at folkeafstemninger for hyppigt bringes i anvendelse med deraf følgende svækkelse af interessen for de almindelige valg til folketing og kommunale råd.

En folkeafstemningsadgang inden for speciallovgivningen kendes i dag i folkeskoleloven, hvor det er fastsat, at 50 pct. af vælgerne i et skoledistrikt kan kræve afstemning om en skolenedlæggelse, som kommunalbestyrelsen har besluttet. Der er altså her på et afgrænset felt givet borgerne en mulighed for at bremse en kommunalbestyrelses beslutning, og jeg er enig med arbejdsgruppen i, at det må være på denne måde – inden for den enkelte speciallov og afgrænset efter forholdene inden for de enkelte sektorer – at folkeafstemningsinstituttet lovfæstes inden for det kommunale område.

Det fremføres også undertiden, at det kommunale nærdemokrati ville kunne tilgodeses ved en udvidelse af de kommunale råds medlemstal. Herved ville flere få berøring med det kommunale arbejde – det er ubestrideligt. Men det er lige så sikkert, at ulemperne herved vejer langt tungere end fordelene. For nylig havde vi i folketinget l. behandling af et af kommunisterne fremsat forslag til folketingsbeslutning om udvidelse af kommunalbestyrelsernes medlemstal. Forslaget fik en særdelses kølig modtagelse, og der er derfor ikke nogen grund til at komme nærmere ind på dette spørgsmål. Dog vil jeg gerne her trække et par enkelte punkter frem. Der henvises almindeligvis til, at man både i Sverige og Norge har langt større kommunalbestyrelser, men man glemmer herved, at de funktioner, som de kommunale råd udøver i disse lande, er forskellige fra de danske råds funktioner. Arbejdsgruppen har i sin betænkning fremhævet dette og redegjort for, hvor-

ledes kommunalbestyrelserne her i landet ikke alene træffer afgørelse i politiske anliggender, men også som stedlige forvaltningsorganer varetager administrative opgaver, hvilket sidste taler for mindre forsamlinger, blandt andet fordi der kan være tale om at behandle personsager. Uden her at gå dybere ind i arbejdsgruppens argumentation vil jeg blot nævne, at jeg er enig med arbejdsgruppen i, at det er af betydning, at det politiske og administrative er forenet i kommunens styrende organ, hvilket blandt andet indebærer, at den enkelte borger har mulighed for ved henvendelse til et af kommunalbestyrelsens medlemmer at få forvaltningens sagsbehandling og afgørelser vurderet i kommunalbestyrelsen.

Arbejdsgruppen har udover spørgsmålet om større kommunalbestyrelser også behandlet det hermed beslægtede spørgsmål om opstilling og valg til de kommunale råd. Når man taler om nærdemokrati, som i sin kerne er et spørgsmål om relationerne vælgere og valgte imellem, er det ikke mindst afgørende, hvorledes den valgte forsamling rekrutteres. Hvis de valgte ikke af befolkningen opleves som egentlige repræsentanter, er der selvsagt heri allerede kimen til dårlige relationer mellem vælgere og valgte, altså et mangelfuldt eller helt manglende nærdemokrati. Der er i arbejdsgruppens betænkning redegjort for de regler, der gælder for opstilling af kandidater til kommunalvalg, og herunder konstateret, at der kun gælder få og enkle opstillingsregler, hvilket efter arbejdsgruppens opfattelse også er bedst stemmende med et reelt demokrati: opstillingsproceduren må ikke formaliseres på en sådan måde, at et formelt regelsæt kan stille sig hindrende i vejen for en opstilling. Af samme grund nærer arbejdsgruppen betænkelighed ved forskrifter om, at kandidaterne skal præsentere sig på offentlige møder, men arbejdsgruppen er samtidig opmærksom på, at der kan være behov for på anden måde at skabe større offentlighed omkring kandidatopstillingen. Som det er i dag, sker opstillingen på opstillingsmøder i de enkelte politiske foreninger, og dette sikrer et kendskab til kandidaterne, som det ikke vil være muligt at opnå på et offentligt møde. Naturligvis vælges der også personer uden tilknytning til de politiske partier, men det er afgjort undtagelsen, og kendskabet til kandidaterne må derfor normalt erhverves